

Христина МЕДИНСЬКА студентка 4 курсу
Спеціальності 206 «Садово-паркове господарство»
Науковий керівник: **БЕЗВІКОННИЙ Петро Васильович**,
канд.с.г. наук, доцент кафедри садово-
паркового господарства, геодезії і землеустрою
Заклад вищої освіти «Подільський державний університет»,
м. Кам'янець-Подільський

ТУЯ ЗАХІДНА СМАРАГД- НАЙПОПУЛЯРНІША РОСЛИНА ДЛЯ ЖИВОПЛОТУ

В сучасному світі ландшафтний дизайн не обходиться без красивих хвойних рослин, які дизайнери вміло використовують у своїх композиціях, перетворюючи окремі види рослин у витвір мистецтва. Туя на ділянці – справжні королеви. Вони завжди звертають на себе увагу неординарною красою і вишуканістю форми.

Туя західна Смарагд (Smaragd) – декоративна вічнозелена рослина, яка має форму довгастого конуса з яскраво вираженою кроною і густим хвойним покриттям. Завдяки своєму красивому зовнішньому вигляду та м'якій густій кроні, вона абсолютно невибаглива у догляді, тому дуже полюбилась ландшафтним дизайнерам, адже їй можна надати будь-якої скульптурної форми. Хвоя ніжного яскраво-зеленого кольору не змінює забарвлення впродовж усього року. Висота дорослої рослини варіюється в діапазоні від 4 до 6 м, а необроблена ширина – до 2 метрів. Середня тривалість життя – 110-130 років. В середньому, за рік деревце виростає не більше ніж на 20 см в довжину, і на 4-5 см в ширину.

Туя Смарагд – вічнозелена рослина, а значить буде залишатися такою навіть взимку і через сотню років. Навесні цвіте невеликими довгастими коричневими шишечками, які відпадають із настанням холодів. Туя чудово себе

почуває навіть в умовах холодних зим, оскільки володіє високою морозостійкістю. Деревце росте на будь-яких ґрунтах і вимагає мінімального догляду, причому не тільки в умовах саду і городу, але й в межах міста.

Рослина не боїться різних забруднень в навколишньому середовищі та сильного морозу на її ріст і розвиток. Більше того, туя західна Смарагд активно виділяє фітонциди, особливо в період цвітіння, а також очищає повітря і насичує його корисними речовинами. Рослина однаково ефектно виглядає в формі одиночної посадки, а також в живоплоті.

Основні хвороби туї: як визначити і чим обробляти. Серед основних захворювань, яким схильні туї, найбільш виділяються недуги, викликані діяльністю різних грибків. Ці хвороби досить просто відстежити навіть на ранніх етапах, оскільки в заражених рослин чітко проявляються негативні зовнішні зміни.

Фітофтороз туї. Фітофтороз – це найбільш небезпечна хвороба інфекційного характеру. Спочатку вражається коренева система, а потім гине і вся наземна частина. Фітофтора виникає через підвищену вологість повітря та ґрунту, а також через відсутність дренажу.

Туя починає в'янути, змінює колір на сірий відтінок, стебло стає м'яким, знизу темніє. Від кореневої системи йде запах гнилі. Найгірше, що врятувати рослину від фітофтори неможливо, тому важливо вчасно проводити профілактику. Необхідно контролювати відтік води та не допускати застоїв.

При перших ознаках хвороби проводять обприскування фунгіцидом **Ридоміл Голд** з розрахунку 50 гр на 10 л води. Профілактично можна пролити цим самим препаратом з нормою 50 гр на 5 л води по 2-3 л під рослину.

Іржа. Хвороба іржа розвивається як від надмірної вологості, і на тлі тривалої нестачі вологи. Крона рослини покривається рудувато-коричневими плямами, згодом хвоя чорніє та опадає. Обробити іржу на туї можна препаратом ХОМ або Фундазол – розчини міді добре допомагають проти грибка. Важливо видалити всі постраждалі частини рослини та переглянути догляд за туєю, внести підживлення, знизити або збільшити частоту поливів.

Найпопулярніші шкідники туї

Довгоносики

Хвойний довгоносик виглядає, як невеликий чорний жук із жовтими смугами на панцирі та дуже довгим хоботком. Дорослі особини, і личинки шкідника харчуються корінням і хвоєю рослини і завдають чималої шкоди. Довгоносик туї з'являється на закислених ґрунтах. Щоб позбутися від довгоносика, потрібно, обробити Актарою або Актеліком кілька разів за сезон.

Павутинний кліщ

Зараження павутинним кліщем свідчить характерна «павутина» на пагонах, при сильному зараженні вона може рясно покрити всю рослину. З-за павутинного кліща порушуються нормальне харчування та процеси фотосинтезу туї, тому хвойник починає жовтіти і обсипатися. Щоб врятувати рослину від кліща можна за допомогою акарицидів і народних засобів – настоїв часнику або кульбаби. Профілактично добре допомагає дощування крони, кліщ дуже не любить вологу і при регулярних обприскуваннях не з'являється.

Велику користь дає профілактична обробка фунгіцидними препаратами. Для захисту хвойних можна використовувати: Препарат ХОМ, 40 г засобу розводять у відрі води і обприскують посадки навесні та в середині літа.

Фуназол – препарат добре допомагає від більшості грибків, але застосовують його для проливання ґрунту, а не для обприскувань.

Бордоська рідина 1%, за допомогою засобу проводять весняну обробку туї, при необхідності обприскування повторюють у середині та наприкінці літа. Бордоська рідина не тільки бореться з грибками, але і розкисляє ґрунт. Серед інсектицидів користуються популярністю Фуфанон, Торнадо та Актара, але застосовують їх зазвичай вже при симптомах зараження комахами. Для збереження краси і здоров'я туї потрібно уважно спостерігати за станом рослини і захищати його від шкідників і хвороб профілактично.

Список використаних джерел

1. <https://electronka.com.ua/> <https://electronka.com.ua/shkidniki-ta-xvorobitu%D1%97-chim-obrobiti-navesni-ta-voseni-foto/>.